

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

КАФЕДРА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему:

*«Психологічні особливості прийняття
рішень та копінг стратегій керівників в
сучасних умовах»*

Виконав: здобувач 2 курсу,
групи ПС-22-1вм
спеціальності 053 «Психологія»
Якимович В.І.
Керівник: Волкова Н.П.,
д-р. пед. наук, професор.

м. Дніпро
2023 р.

АНОТАЦІЯ
кваліфікаційної роботи
Якимович Валерія Іванівна
на тему:
«Психологічні особливості прийняття рішень та копінг стратегій керівників
в сучасних умовах»

Кваліфікаційна робота здобувача 2-го курсу, спеціальності «Психологія» (у форматі Магістр) (Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, кафедра інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи) присвячена проблемі теоретичного обґрунтування та емпіричного дослідження психологічних особливостей прийняття рішень та копінг стратегій керівників в сучасних умовах.

Робота детально розглядає різні підходи до прийняття рішень керівниками, акцентуючи на важливості раціональних, інтуїтивних та емоційних компонентів. Особлива увага приділяється вивченню, як ці аспекти взаємодіють та впливають на ефективність прийняття рішень у різних умовах.

Аналізується, як керівники використовують різні стратегії адаптації для впорядкування стресу та непередбачуваних ситуацій. Обговорюються стратегії, які дозволяють зберегти ефективність та гнучкість у складних умовах.

Розглядається, як зміни в сучасному динамічному бізнес-середовищі впливають на прийняття рішень та вибір копінг-стратегій. Вивчається, як зовнішні чинники та швидкі зміни вимагають від керівників гнучкості та адаптивності.

Описується, як були визначені та застосовані конкретні методи дослідження, включаючи вибір інструментарію, процес збору даних та їх аналізу. Важливість правильного вибору методології підкреслюється як ключовий аспект для забезпечення валідності та надійності отриманих результатів.

У ході дослідження було встановлено: керівники в середньому демонструють схильність до раціонального підходу у прийнятті рішень. Варіативність у відповідях свідчить про різні ступені раціональності, від чітко

обґрунтованих до більш інтуїтивних підходів. Керівники мають помірний рівень готовності до ризику, з різноманітністю у підходах. Це означає, що деякі з них схильні приймати більш ризиковані рішення, в той час як інші воліють бути більш обережними. Висока пильність, що відзначається у керівників, свідчить про уважний аналіз ситуацій. Різниця у шкалах уникання, прокрастинації, та гіперпильності вказує на різні стратегії управління ризиками та стресом. Перевага авторитарного та маргінального стилів відображає схильність керівників до самостійного прийняття рішень та неохоче ставлення до швидких рішень. Високі показники владності та активної участі в управлінні вказують на впевненість керівників у своїх діях.

На основі аналізу гендерних особливостей стилю прийняття управлінських рішень виявлено відмінності між чоловіками та жінками. Жінки-керівники частіше використовують авторитарний та маргінальний стилі, що може свідчити про строгіший та більш рішучий підхід до управління. Також вони схильні до потурального стилю, що вказує на прагнення до гармонії та конформності в команді. Реалізаторський стиль рівномірно представлений у обох гендерів, свідчачи про універсальність цього підходу. Ситуаційний стиль прийняття рішень притаманний лише чоловікам, що може вказувати на їхню гнучкість та адаптивність.

Взаємозв'язок між прийняттям рішень та копінг-стратегіями керівників виявився складним та багатограним. Кореляційний аналіз показав, що владність керівників має слабкий позитивний зв'язок із раціональністю, але майже не пов'язана з готовністю до ризику. Поведінка у складних ситуаціях (пр) корелює з раціональністю і негативно з готовністю до ризику. Ці результати натякають на складний характер взаємодії між особистісними характеристиками керівників та їхніми управлінськими рішеннями. Слабкі кореляції вказують на необхідність додаткових досліджень для більш глибокого розуміння цих взаємодій.

Перелік ключових слів: *прийняття рішень, , копінг стратегії, керівники, військовий стан.*

SUMMARY

qualification work
Valeriya Yakymovych
on the topic:
**" Psychological Features of Decision-Making and Coping Strategies of Managers
in Modern Conditions "**

This qualification work by a second-year student specializing in "Psychology" (in the format of a Master's degree) (Alfred Nobel University, Dnipro, Department of Innovative Technologies in Pedagogy, Psychology, and Social Work) is dedicated to the problem of theoretical substantiation and empirical research of the psychological characteristics of decision-making and coping strategies of managers in modern conditions.

The work thoroughly examines various approaches to decision-making by managers, focusing on the importance of rational, intuitive, and emotional components. Special attention is paid to studying how these aspects interact and influence the effectiveness of decision-making under different conditions.

It analyzes how managers use various adaptation strategies to manage stress and unforeseen situations. Strategies that allow maintaining effectiveness and flexibility in difficult conditions are discussed.

It considers how changes in the modern dynamic business environment affect decision-making and the choice of coping strategies. It examines how external factors and rapid changes require flexibility and adaptability from managers.

It describes how specific research methods were identified and applied, including the choice of tools, the data collection process, and their analysis. The importance of the correct choice of methodology is emphasized as a key aspect for ensuring the validity and reliability of the results obtained.

During the research, it was found that managers generally demonstrate a tendency towards a rational approach in decision-making. Variability in responses indicates different degrees of rationality, from well-founded to more intuitive approaches. Managers have a moderate level of readiness for risk, with diversity in approaches. This means that some of them are inclined to make more risky decisions, while others prefer

to be more cautious. High vigilance observed in managers indicates careful analysis of situations. Differences in scales of avoidance, procrastination, and hypervigilance point to different strategies for managing risks and stress. The preference for authoritarian and marginal styles reflects the tendency of managers to make decisions independently and their reluctant attitude towards quick decisions. High scores in assertiveness and active participation in management indicate the confidence of managers in their actions.

Based on the analysis of gender differences in the style of managerial decision-making, differences between men and women were revealed. Female managers more often use authoritarian and marginal styles, which may indicate a stricter and more decisive approach to management. They are also prone to a pleaser style, indicating a desire for harmony and conformity in the team. The implementer style is equally represented in both genders, indicating the universality of this approach. The situational style of decision-making is only characteristic of men, which may indicate their flexibility and adaptability.

The relationship between decision-making and coping strategies of managers turned out to be complex and multifaceted. Correlation analysis showed that the assertiveness of managers has a weak positive connection with rationality but is almost unrelated to readiness for risk. Behavior in difficult situations correlates with rationality and negatively with readiness for risk. These results hint at the complex nature of the interaction between the personal characteristics of managers and their managerial decisions. Weak correlations indicate the need for additional research for a deeper understanding of these interactions.

Key words: *decision-making, coping strategies, managers, martial law*

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ТА КОПІНГ СТРАТЕГІЙ КЕРІВНИКІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	10
1.1. Психологічні основи прийняття рішень керівниками.....	10
1.2. Копінг-стратегії як механізм адаптації.....	14
1.3. Вплив сучасних умов на процес прийняття рішень та вибір копінг-стратегій керівниками	21
Висновки до першого розділу.....	27
РОЗДІЛ 2 МЕТОДОЛОГІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ГІПОТЕЗ ТА МЕТОДИЧНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ЕМПІРИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ТА КОПІНГ СТРАТЕГІЙ КЕРІВНИКІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	29
2.1. Методологічне обґрунтування гіпотез дослідження психологічних особливостей прийняття рішень та копінг стратегій керівників в сучасних умовах	29
2.2. Обґрунтування вибору методичного забезпечення емпіричного дослідження.....	31
Висновки до другого розділу.....	33
РОЗДІЛ 3 РЕЗУЛЬТАТИ ЕМПІРИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ТА КОПІНГ СТРАТЕГІЙ КЕРІВНИКІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	35
3.1 Організація та проведення емпіричного дослідження	35
3.2 Особливості прийняття рішень та копінг стратегій керівників в сучасних умовах	37
3.3 Взаємозв'язок між прийняття рішень та копінг стратегій керівників в сучасних умовах	62
Висновки до третього розділу	53

ВИСНОВКИ.....	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	69